

Ankestyrelsens brev til Aarhus
Kommune

**Tilsynsudtalelse om Aarhus Kommunes offentliggørelse af
sagsbehandlingsfrister**

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Aarhus Kommunes offentliggjorte sagsbehandlingsfrister.

Aarhus Kommune har den 16. december 2024 (genfremsendt den 16. januar 2025) sendt en udtalelse til Ankestyrelsen i sagen.

Resumé

Ankestyrelsen vurderer, at Aarhus Kommune handler i strid med § 3, stk. 2, i retssikkerhedsloven ved ikke at have offentliggjort frister for behandling af ansøgninger på alle relevante sagsområder. I den samlede oversigt over sagsbehandlingsfrister pr. 1. januar 2025 mangler der fx offentliggjorte sagsbehandlingsfrister for sager om fritagelse for et sundt frokostmåltid og tilskud efter lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, invaliditetsydelse efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelige førtidspension m.v., hjælpemidler, støtte til køb af bil og sygeplejeartikler efter lov om sociale service samt forebyggende indsats og særlige dagtilbud efter barnets lov.

Kommunens forpligtelse til at offentliggøre frister for behandling af ansøgninger gælder inden for de lovområder, som er nævnt i § 1, stk. 1, i retssikkerhedsbekendtgørelsen. Det fremgår også af vores generelle udtalelse af 15. december 2023 om kommunernes forpligtelser efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

Det er ikke et krav efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, at kommunen offentliggør en frist for behandling af en ansøgning for hver enkelt

8. maj 2025

J.nr. 24-89036

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

lovbestemmelse. Der er dermed ikke noget til hinder for, at kommunen vælger at offentliggøre frister for sagsbehandlingen, som dækker flere lovbestemmelser eller sagsområder. Det fremgår også af vores generelle udtalelse af 15. december 2023.

Vi beder byrådet i Aarhus Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsen udsendte den 15. december 2023 en generel udtalelse om kommunernes offentliggjorte sagsbehandlingsfrister efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2.

Det fremgik af udtalelsen, at vi i 2. halvår af 2024 ville foretage en stikprøvekontrol af udvalgte kommuners hjemmesider.

Aarhus Kommune er en del af stikprøvekontrollen, og vi bad derfor den 22. oktober 2024 Aarhus Kommune om en udtalelse.

Aarhus Kommune sendte den 16. december 2024 en udtalelse til Ankestyrelsen.

Følgende fremgår af udtalelsen:

"Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse

Sagsbehandlingsfristerne godkendes årligt af rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse. Henvisning til VISO efter servicelovens bestemmelser er med i seneste godkendte sagsbehandlingsfrister, som trådte i kraft 1. januar 2025. Fristerne kan ses her [Frister for sagsbehandling i Sociale Forhold og Beskæftigelse](#).

Sociale Forhold har efter henvendelsen fra Ankestyrelsen gennemgået fristerne, og gennemgangen viser, at der løbende er behov for justeringer i forhold til sagsbehandlingsfristerne. Det gør sig bl.a. gældende for husvilde, jf. servicelovens § 80, hvor der vil blive offentliggjort en frist i januar 2025.

Der vil samtidig blive offentliggjort én sagsbehandlingsfrist, som gælder for alle områder, som ikke er offentliggjort på hjemmesiden. Ved at have én sagsbehandlingsfrist, som dækker for alle sagsområder, hvor der ikke er offentliggjort en specifik

frist, sikres borgerens retssikkerhed. Det er dog fortsat Sociale Forhold og Beskæftigelses intention at lave løbende tilpasninger, så der er individuelle frister på alle lovområder henhørende til magistratsafdelingen.

Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg

På Sundhed og Omsorgsområdet offentliggøres sagsbehandlingsfristerne hvert år i forbindelse med byrådets vedtagelse af kvalitetsstandarderne. De kan tilgås her Frister for sagsbehandling i Sundhed og Omsorg. Der er aktuelt udfordringer med overholdelsen af dele af de forventede sagsbehandlingstider. Der er iværksat tiltag til nedbringelse af disse tider til de vedtagne frister. Såfremt tiltagene ikke har den ønskede effekt, vil Sundhed og Om-sorg justere tiderne til et retvisende niveau.

Magistratsafdelingen for Børn og Unge

Magistratsafdelingen for Børn og Unge kan oplyse nedennævnte vedr. sags-behandlingsfrister samt offentliggørelsen heraf. Pladsanvisningen oplyser:

Pladsanvisningen oplyser:

I Aarhus Kommune er det alene i relation til de private pasningsordninger efter dagtilbudsloven, at der ikke er fastsat en lovbestemt frist for sagsbehandlingstiden.

I Aarhus Kommune er sagsbehandlingstiden for afgørelse om tilskud til privat pasningsordning 30 dage fra modtagelse af ansøgningen. Det fremgår af Aarhus Kommunes hjemmeside her: Tilskud til en privat pasningsordning i 2025

PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning) oplyser:

Beskrivelse af Børn og Unges processer for henvisning til særligt dag- og klubtilbud efter barnets lov

I Aarhus Kommune er det Magistratsafdelingen for Børn og Unge , PPR, der som myndighed træffer afgørelse om særligt dagtilbud (specialdagtilbud) efter barnets lov § 82, nr. 1, jf. § 83, og særligt klubtilbud efter barnets lov § 82, nr. 2, jf. § 84. Herudover udarbejder PPR også målgruppevurderinger efter barnets lov § 82, der indgår i afgørelser fra Sociale Forhold og Beskæftigelse om hjemmetræning, jf. barnets lov § 82, nr. 4, jf. § 85. Sagsbehandlingsfristen for målgruppevurderinger efter § 82 som led i ansøgning om hjemmetræning indgår i den samlede

sagsbehandlingsfrist (på 26 uger) for ansøgninger om hjemmetræning, som er offentliggjort på Aarhus Kommunes hjemmeside her: Sagsbehandlingsfrister på socialområdet under kategorien "Børn og unge med handicap".

Børn og Unge har ikke hidtil offentliggjort sagsbehandlingsfrister på området for afgørelser om henvisning til særlige dag- og klubtilbud, jf. barnets lov §§ 82 og 84. Dette skyldes, at Børn og Unge ikke behandler sager, hvor et barn/en ung henvises til henholdsvis et særligt dagtilbud/særligt klubtilbud, som ansøgningssager, hvor forældre direkte kan ansøge om en "ydelse".

I sager, hvor PPR træffer afgørelse om henvisning til et konkret særligt dagtilbud specialdagtilbud (§ 82, nr. 1, jf. § 83), er det den PPR-psykolog, som er tilknyttet det almene dagtilbud (hvis barnet er optaget i et sådant tilbud), der er sagsansvarlig. Hvis dagtilbuddet vurderer, at barnets behov ikke længere kan tilgodeses i et alment dagtilbud med iværksat specialpædagogisk rådgivning og vejledning fra PPR og eventuelle støtteressourcer tildelt dagtilbuddet fra PPR, skal dagtilbudsleder kontakte PPR-psykologen, der betjener dagtilbuddet. Går barnet ikke i et dagtilbud kan forældre, Sundhedsplejen, familiens læge, rådgiver i Sociale Forhold og Beskæftigelse m.v. i et samarbejde også kontakte PPR-psykologen.

Forældrene er løbende inddraget i processen og drøftelserne med dagtilbuddet m.v. forinden henvendelsen til PPR-psykologen. Sagen drøftes herefter på et internt fagligt dialogmøde i PPR i en afklarende, undersøgende og rådgivende kontekst. Bl.a. drøftes barnets ressourcer, kompetencer og special-pædagogiske behov og dagtilbuddets mulighed for at tilgodese barnets behov og fortsatte udvikling inden for det almene dagtilbuds rammer. Forældre og dagtilbud gives efterfølgende besked om drøftelserne på dialogmødet.

Hvis resultatet er, at barnet kan være omfattet af målgruppen for barnets lov § 82 videregives sagen – efter indsamling af nødvendigt materiale, herunder udarbejdelse af PPV (hvis denne ikke foreligger) og beskrivelser af barnet fra dagtilbuddet m.v. – til PPRs visitation. Efter partshøring af det samlede indstillingsmateriale hos forældre træffer PPRs visitation afgørelse i sagen. Hvis barnet er omfattet af målgruppen for barnets lov § 82 henvises til et konkret specialdagtilbud, jf. barnets lov § 83. Afgørelsen kan påklages til Ankestyrelsen, hvilket der gives

klagevejledning om i afgørelsen. Aarhus Kommune har alene haft ganske få sager, der er afgjort efter barnets lov § 82 (og tidligere servicelovens § 32) og som er påklaget til Ankestyrelsen. Sagerne vedrørende henvisning til et specialdagtilbud starter i Aarhus Kommune således ikke efter en direkte ansøgning fra forældre, men efter en henvendelse fra et dagtilbud efter drøftelse med PPR-psykologen, der betjener dagtilbuddet (forældre er inddraget i drøftelserne) eller i et samarbejde mellem forældre, rådgiver, læge, sundhedspleje m.v., der kontakter den relevante PPR-psykolog. Der kan således også forekomme tilfælde, hvor forældre ikke selv ønsker en proces om henvisning til et specialdagtilbud af deres barn, men hvor kommunen finder det absolut påkrævet af hensyn til sikring af barnets fortsatte udvikling, at barnet – trods forældrenes modstand – henvises til et specialdagtilbud. Forældrene kan som anført påklage afgørelsen til Ankestyrelsen.

I sager, hvor PPR træffer afgørelse om henvisning til et særligt klubtilbud, (§ 82, nr. 2, jf. § 84) (Aarhus Kommune har ét særligt klubtilbud – Klubben Holme Søndergaard), starter sagen heller ikke efter en direkte ansøgning fra forældre. Optagelse sker efter indstilling fra elevens skoletilbud (indstillingen oprettes fra elevens digitale mappe i Aarhus Kommunes ESDH-system). Der er altovervejende tale om optag af elever fra en af kommunens specialskoler, Stensagerskolen. Skolen står for inddragelse af forældrene i processen og afgørelsen om henvisning til et særligt klubtilbud træffes af PPR efter forudgående partshøring af forældrene.”

Ankestyrelsen har desuden foretaget en gennemgang af tilgængelige oplysninger om sagsbehandlingsfrister på det sociale område i Aarhus Kommune på baggrund af kommunens udtalelse. Vi har ved denne udtalelse lagt til grund, at kommunens sagsbehandlingsfrister er dem, som kommunen har offentliggjort med virkning fra den 1. januar 2025.

Reglerne

Reglen om kommunernes offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister fremgår af § 3, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Retssikkerhedslovens § 3 lyder:

”§ 3. Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen ikke kan overholdes i en konkret sag, skal ansøgeren skriftligt have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.”

Det fremgår af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område, nr. 306 af 22. marts 2024, hvilke retsområder, retssikkerhedsloven gælder for. Bestemmelsen lyder:

”§ 1. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område gælder, når kommunalbestyrelsen eller Ankestyrelsen, jf. dog § 2, behandler og afgør sager efter:

- 1) Lov om social pension.
- 2) Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.
- 3) Lov om individuel boligstøtte.
- 4) Lov om sygedagpenge.
- 5) Lov om aktiv socialpolitik.
- 6) Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.
- 7) Lov om social service, jf. dog § 7.
- 8) Barnets lov.
- 9) Lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling.
- 10) Dagtilbudsloven.
- 11) Lov om seniorjob.
- 12) Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v.
- 13) Kapitel 2 i lov om friplejeboliger.
- 14) Lov om forsøg med et socialt frikort.
- 15) Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.
- 16) Lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.
- 17) Lov om Udbetaling Danmark.
- 18) Lov om Seniorpensionsenheden.
- 19) §§ 30 b og 30 c i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.”

Med lovforslag nr. L 117 af 28. januar 2009 om lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om

social service blev retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, præciseret. Af lovforslaget fremgår følgende om retssikkerhedslovens § 3, stk. 2:

”Til nr. 3

Det foreslås at præcisere lovens § 3, stk. 2, 1. og 2. pkt., i overensstemmelse med forarbejderne til den gældende § 3, stk. 2, så det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen på de enkelte sagsområder skal fastsætte og offentliggøre generelle frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning om en eller flere ydelser på det pågældende område, til der er truffet afgørelse i sagen. Den foreslåede bestemmelse præciserer således indholdet i kommunalbestyrelsens eksisterende forpligtelse til at fastsætte et serviceniveau for sagsbehandlingstiden på de enkelte sagsbehandlingsområder. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.4.

En kommunalbestyrelse skal efter bestemmelsen fastsætte frister for alle relevante sociale sagsområder, ikke kun for nogle af sagsområderne. Det gælder dog ikke, hvis der i lovgivningen er fastsat en særskilt frist på det pågældende område. En kommunalbestyrelse kan fastsætte en eller flere frister for det enkelte sagsområde og er ikke forpligtet til kun at fastsætte én frist for det enkelte sagsområde. Fristernes skal knyttes til et enkelt sagsområde. Der kan ikke under et fastsætte én frist for samtlige sociale sagsområder. Der er imidlertid intet til hinder for, at en kommunalbestyrelse kan fastsætte samme sagsbehandlingstid for flere forskellige sagsområder. Det overlades til de enkelte kommunalbestyrelser at inddele afgørelsessager på det sociale område i hensigtsmæssige sagsbehandlingsområder.”

Vi henviser endvidere til punkt 39 i vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område, nr. 9330 af 21. marts 2019, hvor følgende fremgår:

”39. Det fremgår af § 3, stk. 2, at fristen regnes fra det tidspunkt, hvor myndigheden har modtaget en ansøgning, og omfatter tiden, indtil afgørelsen er truffet.”

Praksis

Vi henviser til Ankestyrelsens generelle udtalelse om kommunernes offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister på det sociale område af 15.

december 2023.

Følgende fremgår blandt andet af udtalelsen:

”3.2 Fristen gælder fra ansøgningstidspunkt til afgørelse

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet.

Det fremgår af bemærkningerne til retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, i lovforslag nr. L 117 af 28. januar 2009 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service, at kommunalbestyrelsen på de enkelte sagsområder skal fastsætte og offentliggøre generelle frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning om en eller flere ydelser på de pågældende område, til der er truffet afgørelse i sagen.

[...]

3.3 Frister for de enkelte sagsområde

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen på de enkelte sagsområder på det sociale område skal fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet.

Vi bemærker, at der i de lovgivninger, der er oplystede i § 1, stk. 1, i retssikkerhedsbekendtgørelsen i forhold til nogle bestemmelser er fastsat lovbestemte frister. Desuden er der i bestemmelsen i retssikkerhedsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, også oplyst lovgivninger, hvor kompetencen til at behandle en ansøgning efter den pågældende lov ligger hos en anden myndighed. Dette er fx tilfældet med lov om Udbetaling Danmark og lov om Seniorpensionsenheden.

Det betyder, at kommunalbestyrelsens forpligtelser efter retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, ikke omfatter særligt lovbestemte frister, eller områder, hvor en anden myndighed har afgørelseskompetencen i forhold til borgerens konkrete ansøgning.

Det fremgår også af bemærkningerne til retssikkerhedslovens § 3, stk. 2, i lovforslag nr. L 117 af 28. januar 2009 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service, at kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen skal fastsætte frister for alle relevante sociale sagsområder, ikke kun for nogle af sagsområderne. Det gælder dog ikke, hvis der i lovgivningen er fastsat en særskilt frist på det pågældende område. En kommunalbestyrelse kan fastsætte en eller flere frister for det enkelte sagsområde og er ikke forpligtet til kun at fastsætte én frist for det enkelte sagsområde.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det også, at fristerne skal knyttes til et enkelt sagsområde. Der kan ikke fastsættes én frist for samtlige sociale sagsområder under ét, fx en sagsbehandlingsfrist, som gælder for alle ansøgninger efter serviceloven eller beskæftigelsesindsatsloven. Der er imidlertid intet til hinder for, at en kommunalbestyrelse kan fastsætte samme sagsbehandlingstid for flere forskellige sagsområder.”

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Aarhus Kommune handler i strid med § 3, stk. 2, i retssikkerhedsloven ved ikke at have offentliggjort frister for behandling af ansøgninger på alle relevante sagsområder.

Det fremgår af § 1, stk. 1, i retssikkerhedsbekendtgørelsen, hvilke retsområder, retssikkerhedsloven – og dermed også bestemmelsen i § 3, stk. 2, om offentliggjorte sagsbehandlingstider – gælder for.

Det fremgår af vores generelle udtalelse af 15. december 2023, at forpligtelsen for offentliggørelse af sagsbehandlingsfrister gælder i ansøgningssager, det vil sige i sager, hvor kommunen modtager og behandler en ansøgning inden for de retsområder, der er nævnt i retssikkerhedsbekendtgørelsens § 1, stk. 1.

Vi lægger vægt på, at vi i vores gennemgang af kommunens hjemmeside – efter vi har modtaget kommunens udtalelse – kan se, at kommunen i den samlede oversigt over sagsbehandlingsfrister pr. 1. januar 2025 ikke har offentliggjort frister for behandling af ansøgninger på alle relevante sagsområder, herunder fx sagsbehandlingsfrister for sager om fritagelse for et sundt frokostmåltid og tilskud efter lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, invaliditetsydelse efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelige førtidspension m.v.,

hjælpe midler, støtte til køb af bil og sygeplejeartikler efter lov om sociale service samt forebyggende indsats og særlige dagtilbud efter barnets lov.

Vi skal i den forbindelse også henvise til afsnit 3.3 i den generelle udtalelse af 15. december 2023, hvoraf det blandt andet fremgår, at kommunen kan fastsætte samme sagsbehandlingstid for flere forskellige sagsområder, således at kommunen kan fastsætte én sagsbehandlingsfrist for et sagsområde, hvor flere relevante lovbestemmelser har sammenhæng med hinanden. Det skal dog fortsat være muligt for borgeren at finde oplysninger om, hvilken sagsbehandlingsfrist, der er gældende for borgerens konkrete ansøgningssag.

Vi er opmærksomme på, at det er kommunens opfattelse, at sager om henvisning til særlige dag- og klubtilbud efter barnets lov ikke skal behandles som ansøgningssager.

Vi vurderer dog, at en borger har mulighed for at søge om et særligt dagtilbud/klubtilbud, hvorefter kommunen på baggrund af ansøgningen skal træffe en afgørelse.

Kommunen skal derfor have offentliggjort en sagsbehandlingsfrist på ansøgninger om et særligt dagtilbud/klubtilbud efter barnets lov.

Vi bemærker, at der på kommunens hjemmeside er offentliggjort tidligere sagsbehandlingsfrister, opdateret den 24. august 2023.

Vi lægger til grund, at kommunen vil sikre, at det kun er de gældende sagsbehandlingsfrister, der fremgår af kommunens hjemmeside.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Aarhus Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i

§ 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Bjarne Djurhuus

Kopi er sendt til:

[A]

[B]

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 261 af 13. marts 2024, som ændret ved lov nr. 329 af 9. april 2024, lov nr. 661 af 11. juni 2024, lov nr. 680 af 11. juni 2024